

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 243. szám.

Szerda, október 24.

Politika és sztrájkok.

— október 24.

(Dsk.) Mi mindig szószólói voltunk és maradunk a munkások minden olyan mozgalmának, mely helyzetük javítására, jogaik kiszélesítésére vezet, természetesen a jog és észszerűség határai között. Mihelyt azokon tulficsánk, avagy nemzetköziségében a hazaszeretet oltárait kezdi döntögetni: harsány megálljt kiáltunk feléje s a jogrend őreinek szigorát hívjuk fejükre.

Ily szempontokból nézve a folytonos sztrájkokat, melyek országunk egész munkásvilágát behullámozzák, sőt hullámveréseikbe olykor a salak szennye is vegyül, megdöbbenéssel tekintünk a jelennek már érezhető sanyarúságán keresztül a jövő felé.

A meddig a töke tulkapásai ellen, kiérdemelt munkabérek biztosítása érdekében folytatják a harcot, addig egy szavunk sincs ellene, habár mi, a fogyasztók érezzük, mert a kapitalizmus amit elveszt a vámon, a mi bőrünk révén hozza be. De a jog: jog, s minden munka megéri a tisztas bért.

Ámde fájdalommal látjuk s még bensőbb szorongatás között érezzük, hogy a sztrájkok lavinája elé többé nem vet gátat és határt a megfontolás, a munka igazi értékének megbecsülése, hanem féktelen kívánalmak lázas őrzöngése vette át a vezérszerepet.

És ennek folyamánként léptenyomon érezzük egyéni és közgazdaságunkban a zsibbasztást, a lehetetlen pangást, mely megélhetésünk eleterőit meglepi.

Hova vezet, ha mindennek ára pár év alatt kétszeresévé emelkedett, míg a kereseti viszonyok a középosztálynál mit sem javultak, csak a társadalmi igények fokozódtak? Gazdasági tönkre nem, de társadalmira talán.

Máskülönb is mindig üdvözlöttük, de ilyen fájdalmas kilátások között százszoros örömmel köszöntjük azt a bölcs szociális politikát, melynek szerencsés

koncepcióju kezdeteként az új kormány kereskedelmi minisztere, Kossuth Ferenc öt új törvényjavaslattal köszöntött be.

Szakszerű méltánylása a javaslatoknak tul esik e sorok keretén, lehetnek bennök hiányok, miket a gyakorlat szorit majd orvoslásra, de az bizonyos, hogy mindegyikök a józan szociálpolitika gyermeke, az ipari fejlődésnek, a munkásjólétnek s ezek végcéljaként az önálló ipar teremtésének előfutárjai.

Az igazi demokratikus szociális politika nemcsak politikai értelemben lehet demokrata, hanem e demokratizmusnak le kell nyulnia az alsóbb rétegekbe, gyökeret kell vernie a felsőbbekben is, hogy így megteremtődjenek a közös érdekkapcsok, élet és megélhetés, ipar és kereslet, munka és fizetőképesség között.

Mustarmagjai a most benyújtott javaslatok a nagy terebélyes fának, de a kezdetből ítélve, bizton reméljük, hogy ott, ahol a magok termettek, egy nagy kaliberű szociálpolitika melegágya van.

Ezért szerencsét kívánunk e politika kiépítéséhez az új kormánynak, mert ez az ország szerencséje, sőt bizonyos fokig a gyülemelő viharoktól megváltása leszen!

Rákóczi-ünnepek.

— október 24.

Varmegyeszerte folyik a készülődés Rákóczi fejedelem és bujdosó társai hamvainak hazaszállítása alkalmából rendezendő ünnepekre, amelyekről ujabbán a következő értesítéseket vettük:

Nagybecskereken.

A nagybecskereki r. kath. plébánia-templomban Rákóczi Ferenc fejedelem és bujdosó társai megszentelt tetemeinek hazahozatala alkalmából a dicsőségteljes nemzeti hősök lelkeiért folyó hó 27-én délelőtti 10 órakor ünnepélyes halotti nagymise fog a Mindenhatóknak bemutatni, melyre hivatalosak a hatóságok és testületek.

A nagybecskereki izraelita hitközség templomában folyó hó 26-án délután öt órakor lesz az

ünnepi istentisztelet, amelyre szintén hivatalosak a hatóságok és testületek.

A helybeli róm. kath. leánytanintézetben Rákóczi hamvainak hazahozatala alkalmából október hó 27-én délelőtti 11 órakor rendezendő ünnepély műsora a következő:

1. Kölcsey „Himnusz”, zongora és harmonium kísérettel, énekl az int. növ. kar. 2. „Alkalmi beszéd”, tartja Magyar Pál pápai kamarás, igazgató. 3. Vecke „Népdalok”, előadják zongorán Vuchetich Sari IV. o. t., Forster Irén III. o. t. 4. Ábrányi E. „Haza jött”, szavalja Kriván III. o. t. 5. Veldy „La voix du ciel”, zongorán és harmonián előadják Gintner M. és Kaufmann A. 6. „Kurucdalok”, énekl az int. növ. kar. 7. Farkas „Rákóczi-induló”, szavalja Perkovátz R. IV. o. t. 8. „Rákóczi-induló”, előadják zongorán Érdeky M. és Oltványi I. 9. Vörösmarty „Szózat”, énekl az int. növ. kar.

A vidéken.

Zsombolyán, mint onnan jelentik, az ottani Rákóczi-ünnepély sorrendjét szintén megállapították már. A vonat este 8 óra 43 perckor érkezik. A hatóságok és testületek aznap este hét és nyolc óra között a községhezán gyülekeznek, a honnan a vármegye küldöttségével élőkön nyolc órakor indulnak zeneszóval és zászlókkal a pályaudvarhoz és ott elfoglalják helyüket. A vonat két oldalt fátylások fogadják és a lövészek disztizet adnak. Ezután a daloskör elénekl a Himnuszt, mire a koporsókat megkoszorozzák. A vonat elindulásakor a Rákóczi-indulót játsszák. Az utcákat föllobogózzák és a házakat kivilágítják.

Györgyháza község képviselőtestülete, mint lapunknak írják, szintén elhatározta, hogy Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazaszállítása napját megünnepeli. A képviselőtestület a Kikindán történő átszállításnál küldöttségileg jelenik meg, melyet Birg Péter községi bíró vezet, a községben pedig 27-én este 6 órakor taracklövöldözés lesz, majd kitűzik a zászlókat, kivilágítják az ablakokat és megkondítják a harangokat. 29-én, a Kassán megtartandó nemzeti ünnep napján reggel 8 órakor istentisztelet, utána pedig „Rákóczi-ünnepélyt” tartanak az ottani községi elemi népiskolában. Az ünnepek vezetésével és rendezésével Petry Károly tanítót bízták meg.

A „TORONTÁL” tárcája.

Szentelt hamvak.

Szól a rege, hogy a földből
Rémes lángok kitértek,
Amikor egy számtűzöttet
Idegenben temettek.

Számtűzték, mert hazájának
Élt, és védte nemzetét,
Hősiesen kard élére
Állította mindenét.

Családjának ősi fészke
Prédája lett ellennek,
Fejedelmi vagyonában
Bitorlók dőzsöltenek.

Zászlaja köré sereglett
Ur, nemes és munkásnép,
Glóriát szerzett hadának
Kiváltságot rongyra tép.

Röghöz kötött kérges kezek
Jobbáglánc alól fölold,
Szabad leszen a honi föld
Honfivérrel szerzett szold.

De jaj! a jó ügy régi átka
Dul az ősök sorában,
Egymásra tör a nemzet java
Két ellentáborban.

Hej Rákóczi! Bercesényi
Éltetekben a mese
Valóság volt, az emlékből
Nem vész az el sohase.

Számtűzték és meggyaláztak
Könyörtelen törvényben,

Szent ügyetek eltemetve
Feneketlen örvényben.

Kétszáz esztendő viharja
Dult a sirotek felett,
Tenger habja tisztára mosta
Dicső hirtveketek.

Lángok csapnak sirotekból
Amikor föltámadtok,
Beragyogják a hon földjét
Hová elszállítottok.

Szent hamvaitok ereklje
Leszen az utódoknak,
Aldott a ti emléketek
Kik honért éltek, haltanak.

Klein Mór.

A karrier.

Pontivy városkában történt, amelynek akkor még Napoleonville volt a neve. Abban az üzletben, ahol Angélique kisasszony keztyűt, nyakendőt, nyalánságokat és sok egyébét árusított a garnizon öröme, egy napon hangos zaj, sikoltás, jajveszékélés és kardok csörgetése hallatszott.

A székeket fölhumták, az üvegszekrény száz darabra tört és Angélique kisasszony fölbomlott hajjal és könyekkel aztatott arccal igyekezett szétválasztani egy önkéntes altisztet és egy önkéntes közlegényt a 14. dragonyos ezredből, akik fékezhetetlen, ádáz haraggal egymásnak estek. A csetepatének nagy nehezen véget vetve, a két hadfi még néhány éles kifejezéssel illeték a kisasszony hűségét, aztán elrohantak, egymást vészjósló viszontlátással fenyegetve.

Francis Desert és Paul Millet — ez volt a két harcias katona neve — mint a ketten derék polgári család sarjadékai voltak, sem tulságosan gazdagok, sem épen szegények, tehát épen a katonai pályára alkalmas ifjak voltak. Mind a ketten udvarias bizalmasokdással tisztelték meg a bolt bájos kisasszonyát, aki egyiknek sem tudván ellentállani, szellemes módon osztotta meg a mosolyait a két katona között, természetesen anélkül, hogy az egyik gavallérnak tudomása lett volna a másiktól. Ezen a napon azonban a véletlen, a szerelmek legádázabb ellensége, úgy rendezte a dolgát, hogy Paul kissé később távozott a rendesnél az üzletből, Francis pedig korábban toppant be, mint kellett volna.

A vetélytársak a düh legnagyobb fokával eltelve tértek a kaszárnyájukba. Egyik sem érzett valami tulságos szerelmet Angélique kisasszony iránt, de a gyalázat, mely közösen érte őket, vért kívánt, — vért, hogy lemossa a foltot a becsületéről.

Igen ám, csak hogy a dolog nem volt oly egyszerű. A magánéletben mind a ketten egyformán urimbergek voltak; de az ezredben más az egyenlőség mértéke: Francis, akit nemrég neveztek ki altiszté, nem verekedhetett meg Paulal, aki rangban alatta szolgált.

Paul gyenge katona volt; tudománya e téren vajmi kevés lévén, e hibáján kívül még számos rendellenességgel is nehezítette az előmenetelét. Eddig nem sokat törődött mindezzel. De a mai napon, ah! ma keserűen megbánta az elmaradottságát s erős fogadalmat tett, hogy a

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfűrdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfűrdő. A kádfűrdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége nyitva minden nap délután 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapon délután 2 órától este 10 óráig.

Oktober 28. Állami tisztviselői gyűlése.

Oktober 31. Tanítók gyűlése.

November 12. Közig. biz. ülés.

— **Személyi hír.** Kornhaber Adolf honvédezés, a szegedi 5. honvédegyezred parancsnoka, aki tegnap Nagybecskereken tartózkodott a helybeli honvédezési bizottság vizsgálata céljából, ma visszautazott Szegedre.

— **Ludvígh Gyula államtitkár.** Mint a hivatalos lap közli, a király Ludvígh Gyula v. b. t. t.-nak, a magyar államvasutak elnökének az államtitkári címet és jellegét adományozta.

— **Tiszti főszemle.** A tartalékos tisztek ez idői őszi főszemlét Nagybecskereken november hó 6-án, kedden tartják meg a Rezső-kaszárnyában.

— **Az ügyvédi kamarából.** A tomesvári ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Bartmann Simon ügyvéd Pancsova székhellyel az ügyvédek lajstromába fölvetetett.

— **A vidéki hírlapírók és a sajtó.** Szemere Miklósnak a sajtó elleni generalizált támadása a vidéki hírlapírók országos szövetségének igazgatóságát is rendkívüli ülésre szólította. Az ülést tegnapelőtt tartotta meg a szövetség igazgatósága Száray Gyula elnökielte alatt Budapesten, az Oithon termében. Jelen voltak: Barát Armin, dr. Brájer Lajos (Nagybecskerek) elnökök, Palócz László titkár (Szeged), Benedek Árpád (Arad), Sas Ede (Nagyvárad), Herczegh Jenő (Kolozsvár), dr. Setét Sándor (Eger), Milkó Izidor (Szabadka), Kovács József (Miskolc), dr. Szathmáry Zoltán (Debrecen) igazgatósági tagok. Az ülésen élénk eszmecsere után a következő határozati javaslatot fogadta el a V. H. O. Sz. igazgatósága:

A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége mély megütközéssel értesült arról a támadásról, amely a magyar sajtót a törvényhozás egy tagja részéről általánosságban érte s amennyiben ezt a támadást a maga egészében tájékoztatlannak és igazságtalannak tartja, azt önzéssel határozottan visszautasítja. Nem mulasztja el a V. H. O. Sz., hogy ugyanezen alkalomból visszautasításának és keserűségének ne adjon kifejezést, hogy ezen indokolatlan és általánosított támadás helyeslő visszhanggal találkozott éppen azon törvényhozó testület részéről, amelynek tagjai a nemzeti küzdelem után foglalták el helyüket, amely nemzeti küzdelemnek a most lebecsült sajtó hátról, önzetlen, sőt önfeláldozó harcra szól s joggal hivatkozhatik arra, hogy éppen a jelen törvényhozás tagjainak a kibontakozás el-

mulasztást rohamosan pótolja, — hiszen csak így veredhet meg a vetélytársával! Diszbe öltözve, jelentkezett az ezredesnél és alázatosan megkérdezte: hogyan érdemelhetné ki az altiszti rangot?

Gróf de Frisy ezredes kedélyes ember volt s amikor megtudta a buzgalom okát, felkacagott.

— No, fiam, mindenekelőtt kifogástalan katonává kell lenned, nem pedig a szolgálatod felét büntetés alatt eltöltened. De ha hat hétig nem hallok panaszt ellened, kinevezlek az első üresedéskor, ha már annyira a sziveden fekszik az a párbaj.

— Alálasson köszönöm, ezredes ur! — felelte Paul s ettől fogva föltünést keltett példás megjavulásával. Most már volt célja az életének, tehát volt miért törekednie és csakugyan nagyszerű katoná lett a léha fickóból.

Két hónappal később elnyerte a kinevezését, amit oly hön kívánt.

Szerencsétlenségére azonban Francisknak csinos asszony volt a nagynénje s annak házában gyakori vendég az ezredes. A szép asszonynak egy napon eszébe jutott az unokaöccse és szemrehányással illette az ezredest, amiért nem törődik annak az előmenetelével. Az ezredes belátta az igazságot és ugyanazon a napon, amikor Pault altisztté nevezte ki, őrsvezetői rangra emelte Francist.

Pault ez a hír a végsőkig elkeserítette. Hát ezért küzdött, iparkodott ennyi buzgalommal! Hiszen most éppen olyan a rangkülönbség az ellenfele közt, mint előbb s most még kevésbé vivhat párbajt azzal.

erésére a nemzet lelkesítése és kitartásra buzdítása által hatalmas fegyvereket szolgáltatott.

A V. H. O. Sz. azonban nem a mostani támadások ötleteiből, hanem már régen felmerült tünetek alapján szükségét érzi annak, hogy a sajtó egyes kinövésének hathatós orvoslási módját keresse. Éppen ezért a maga részéről szívesen látja a miniszterelnök urnak arra irányuló törekvését, hogy a sajtóviszonyok rendezését sürgős feladatául tűzte ki és a miniszterelnök urnak eme tiszteletreméltó, a sajtó, valamint az egész társadalom érdekében álló akciójának támogatásához közreműködését teljes készséggel felajánlja.

Végül sürgős szükségét látja a V. H. O. Sz. annak, hogy a sajtóviszonyok rendezését úgy a testületi szervezkedés, mint törvényhozási intézkedések által elérhesse s ezért haladéktalanul lépéseket tesz az újságállalatok és a hírlapírók közötti viszony szabályozása, valamint az egyes visszaélések megtorlása és kiirtása céljából, az újságírói kamaráról szóló törvény megalkotása iránt.

— **Jegyzőválasztás Törökbecsén.** Törökbecsén a megüresedett jegyzői állásra ma tartották meg a választást, amelyen Breitkopf Kálmánt, Kanak község eddigi jeles, ügybuzgó jegyzőjét választották meg egyhangulag.

— **A melegedő.** A nagybecskereki keresztény nőegylet által fentartott szeszmentes Melegedő első évi jelentése megjelent, melyből kiténik, hogy a Melegedő fentartása a nőegyletnek 939 kor. és 68 fillérjébe került. Ebből kiadott hasznosbérre, fűtésre, világításra 421 kor. 56 fillért. Élelem és ruhasegedelemre 48 kor. 12 fillért, a szolgának 470 koronát. A Melegedőt nappal összesen 4000-an látogatták, este pedig 8000-an. A Melegedő fentartásához szükséges összeget közadakozásból fedezték. A keresztény nőegylet a Melegedőt jövő évben is fentartja és pedig miután kicsi bec bizonyult, mert csak 80 emberre volt berendezve, most meg is nagyobbítja 150 személyre. A nagyobbításához szükséges összeget, 96 koronát, egy jótékony emberbarátnő, Buchanán I. D. kisasszony (Edinburg) már adományozta is. Kik hazánkban közlő is óhajtanak e humanus célra adakozni, azokat az egyesület kéri, hogy adományukat Edinburg Lajosné urasszonyhoz küldjék Nagybecskerekre.

— **Rákóczy-szobor Nagykikindán.** Nagykikindán tudvalevőleg szobrot akarnak emelni Rákóczynak s meg is alakult a szobor-bizottság. Mint most Nagykikindáról jelentik a Rákóczy-szobor-bizottság mult gyűlésén elhatározta, hogy alapja megnövesztése céljából nagybzmérvű akciót indít s egyben ugyan e célból a jövő hónapban nagyszabású esélyt rendez, melynek előkészítésére vigalmi bizottságot küldött ki. Ez a bizottság Németh Antal nyug. kir. ítélőtábi bíró elnöke alatt már megkezdte működését, állandó permanenciába lépett s az estélyi programját nagyjában már kidolgozta. A terv szerint a mulatság november 24-én tartatik meg a Nemzeti-szálló termében s programponyjait a tervezett Havass-féle felolvasáson kívül Rákóczy, illetve kuruc vonatkozású szavaltatok, monológ, zene és énekszámok teszik. Az előadást tánc követi. Az érdeklődés már most is oly örvendően nagy mértékben nyilvánul meg, hogy zsúfolt házra, fényes nagy mulatságra s az alap jelentős gyarapodására nyílik kilátás. A közreműködőket a legközelebb kéri fel a rendezőség, mely a jövő hó elején a meghívókat is szét fogja küldeni.

— **A nagybecskereki bérmozgalmak.** A Dugyverszky-féle szőnyeggyárnak már napok óta tartó sztrájkjában ma sem történt közeledés a munkások és a gyárvezetőség között. A gyárvezetőség most már nem is fog tárgyalásba bocsátkozni a sztrájkolókkal, hanem azokat, akik újra munkára jelentkeznek, visszafogadják, a vezetőket pedig véglegesen elbocsájtják.

Az igazságügyi palota építkezésénél alkalmazott munkások szintén távol tartották magukat s idejüket a Broschó-féle vendéglőben levő sztrájknyán töltik. A sztrájkot azonban az ipar-testületnek bejelentették s ennek alapján a városi tanács, mint első fokú iparhatóság elhatározta, hogy egy békéltető bizottsági ülésén igyekezni fog a fenálló ellentéteket kiegyenlíteni. Mattanovich György iparhatósági biztos, mint elnök már össze is hívta az érdekelteket egy holnap délután tartandó békéltető ülésre, amelyen remélhetőleg megegyezés fog létrejönni.

— **Tűzek.** Gyűlvészen tegnapelőtt a közös cséplőtérén, közel a faluhoz, a közlegelőn, Fleischer Gyula jegyző szalmája kigyuladt és leégett. Dacára a meglehetősen nagy szélnek, a tűz sikerült lokalizálni, úgy, hogy egyéb nem égett le. A kazal mindkét végén egyszerre gyuladt ki és ezért valószínű, hogy boszúból gyújtották fel. — A mult héten pedig A w e n d e r Antal gyéri kereskedőnek a tógyéri határban levő szalmája és pelyvéja gyuladt ki és teljesen elégett.

— **A bizalom.** Szolga: Főnök ur kérem, Bányi ur visszaküldött 3 koronát, hogy ennyivel többet tetszett adni. Főnök (tűnődve). Ejnye a csillagát! Mennyivel küldhettem én többet, ha ez még vissza is küld belőle 3 koronát.

— **Tűz egy templomban.** A Csóka községben álló Marcibányiak régi, hatalmas méretű s kincsekben gazdag temploma vasárnap majdnem a tűz martalékvá vált. Ép a nagymise alatt történt ugyanis, hogy a templom tornya kigyuladt, ami iszonyu pánikot idézett elő a tulzsfolt község soraiban. A pap éppen a mise végére ért s a hívőkkel egyetemben menekült ki amerra látott. Szerencsére azonban nem történt nagyobb veszedelem. Régi rossz szokás folytán, hogy a gyermekek kényük-kedvük szerint máskálnak a templomok padlásain s a torony gerendái között, hogy baglyot meg denevért fogjanak. Így történt itt is. Égő gyertyával baglyot keresgélő gyermekek felgyújtották a torony valamely gerendáját, mely pár perc alatt lángokba borította az egész tornyot s a kupola a rajtlevő keresztel csakhamar iszonyu robajjal összeroskadott. A véletlen szerencse folytán azonban a templom belsőjében felhalmozódott ereklyében és műkincsekben semmi kár sem esett. A templomot ért veszteség, amely még nem volt teljesen megállapítható, biztosítás révén megtérül.

— **Lökötések.** A vármegyében az utóbbi időben megint erősen lábrakaptak a lökötések. Most három lökötésről is kapunk egyszerre jelentést. Így Óteleken Hajós Istvántól és Venczel

— De hát nem lehet oly rendkívüli bosszorkányság azt az őrsvezetői rangot elérni nekem is! — vigasztalódott Paul. Ha az az ember ily könnyen jutott hozzá, vagyok olyan legény, mint ő. Tehát tovább dolgozom! A gyalázatot nem hagyhatom megtorlatlanul.

S példás buzgalommal tovább dolgozott. Henem az idő multával a bosszuja is enyhült. Azelőtt csakivel fogta meg napjában tiszter is, hogy megölje az ellenfelet; most megelégedett azzal a kívánsággal, hogy olyan szurást ejtsen rajta, ami néhány hónapra ágyba szögezi.

Nemsokára aztán kitört a háború Olaszország ellen. A 14. dragonos-ezred a harcra vonult s alig ért Lombardiába, belejutott a legvéresebb csatákba.

A mi két katonánk vitélül harcolt. Magenta előtt Paul elhódított egy osztrák lobogót; Solferino mellett pedig Francis maroknyi csapatával elfoglalt egy ellenséges ágyút, miután annak tüzeireit lelökdösték.

Néhány hónappal később, amikor a hadak visszatértek Párisba, Pault hadnagygyá nevezték ki s ugyanakkor nyerte el Francis a kapitányi rangot.

— Az a fickó maholnap tábornagygyá neveztetni ki magát, csak hogy velem ne kelljen megverekednie! — kiáltott fel Paul elkeseredéssel s minthogy a dolog nagyon a lelken fektűt, az áthelyeztetését kérte. Nemsokára be is vonult a 11. vétes-ezredhez, távozása előtt azonban levelet hagyott hátra Francis számára „a viszontlátásra!”

Multak az évek s elkövetkezett az 1870—71. nagy háború... Sok minden történt, véres hónapok váltakoztak egymással s a halál bő aratásában bizony nem sokat gondolt egymással a két régi ellenség. A nagy napok multával Francis Desert és Paul Meillet egyszer arra ébredt, hogy a kormány ezredessé nevezte ki mind a kettőjüket.

Egy napon a véletlen összehozta őket a Vendomé-téren a vezérkar palotájában. A lépcsőházban találkoztak, köszöntötték egymást, de nem ismertek egymásra. Aztán megszólították egymást:

— Pardon, ezredes...

— Pardon, ezredes, én azt hiszem...

— Meillet!

— Desert!

És megölelve egymást, együtt mentek reggelizni valahová. A párbajról természetesen szó sem esett. De a csemegénél Desertnek mégis eszébe jutott:

— Emlékszel a kis Angeliqre re?

— Vénecske lehet már a kicsike! — felelte Paul nevetve.

— Az nem baj, barátom; néked illenék őt meglátogatni Pontivyben, sőt meg is kellene ajándékoznod.

— Hogy-hogy?

— Nos... hiszen nélküle sohasem lett volna beöltözött ezredes!

— Igazad lehet, — felelte Paul; — akkor hát igyunk az egészségére!

Amélie Villetard.

Mátyástól loptak el három fajlovt, Rábén Varga István ottani lakostól két pejkancát és egy pejkancát, Káptalanfalván pedig Gutenkunszt Henrik-től egy pejkancát. A lóköltöknek eddig nincs nyoma.

Színház és művészet.

* **Színügyi bizottság.** Torontálvármegye színügyi bizottsága ma délelőtt Botka Béla főispán előklésével ülést tartott. Jelen voltak: Jankó Ágost, dr. Perisics Zoltán, dr. Brájer Lajos, dr. Végh Lajos, dr. Poliak Győző b. tagok és Filkovic Boldizsár tb főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

A bizottság megállapította a jövő évi költségvetést, mely a régi keretben mozog. Miután némi felesleg mutatkozik, kimondták, hogy abból a színpadot a modern kor igényeinek megfelelően átalakíttatják.

Jankó Ágost a jelen évad műsorát kifogásolja. Szükségnek tartja, hogy az igazgatót arra figyelmeztessék, hogy a legutóbbi időben nagyon is kultivált erkölcsrontó darabokat mellőzse a jövőben nagyobb súlyt helyezzen a magyar irodalmi termékek színterhozatalára. A bizottság egyhangulag csatlakozott Jankó főispán felfogásához s utasítja Polgár igazgatót, hogy ezentul hetenkint mutassa be a műsört, mint az a szerződésében ki van kötve.

A bizottság végül az egyes tagok működésével foglalkozott, kimondván, hogy több szerepkörnek új tagokkal való betöltését tartja kívánatosnak. Ezzel az ülés véget ért.

* **Vig özevgy.** Lehár pompás muzsikájú operettjét tegnap harmadszor adták elő. A szereposztás változatlan volt s az előadást szép közönség nézte végig.

* **Beregi Oszkár vendégjátéka.** Ma este lép föl vendégképpen először Polgár Károly színtársulatánál Beregi Oszkár, a budapesti Nemzeti színház jeles művésze. Ez alkalomból Hamlet kerül színpadra, amelynek címszerepét fogja Beregi játszani. A többi szerepek a társulat legjobb drámai erőinek kezében vannak.

Holnap este Ibsen nagyírú darabja A kísértetek kerül bemutatásra, amelyben Beregi a főszerepet Oswaldot játssza. A szerep nagy művészi feladat, mely csak kiváló művészegényiségek interpretálására alkalmas. Zaccani és Novelli hatalmas megrázó erővel játszották a Vigszínházban. Sok szív, az érzések minden skálájának kifejező ereje s a színészet határvonalán túl terjedő patológiai tudás szükségeltetnek e szerep ábrázolásához. Csak Ibsen Henrik megrázó, őszinte tolla teremthette meg az emberi szenvedésnek ezt a hatalmas művét, s csak nagy tehetségnek van joga az ábrázolásához s így méltán nézhet a közönség érdeklődéssel Beregi föllépése elé ebben a szerepben.

* **Zsiross Dezső sikere.** A nagybecskereki származású jeles művésznek Zsiross Dezsőnek újabb sikeréről kapunk hírt. A m. kir. operaházban tegnap ugyanis zenekari hangverseny volt, amelyen előadták Antalffy Zsiross Dezső magyar nyitányát, amelyvel tudvalevőleg az Erkel-pályadíjat nyerte. Mint a Pesti Hírlap írja, a nyitány nagy sikert aratott s Antalffy Zsiross Dezsőnek magyar nyitánya nagy reményt kelt a fiatal szerző jövőbeni működése iránt. Kiváló tehetség és imponáló tudás nyilatkozik meg e műben, melynek egyes kidolgozása méltán kiérdemelte az Erkel-pályadíjat, melyet megkoszorúzták; míg friss, népies dallamossága szélesebb körben is népszerűsége juthat.

* **Rákóczi-émlékfüzet.** Iskolai Rákóczi-ünnepélyek tartását rendelte el Apponyi gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter és országoszerző megindultak a készülődések ezen ünnepélynek minél fényesebb megtartására. Ezen iskolai ünnepély alkalmából Benedek Elek tartalmas, szép emlékfüzetet állított össze, mely kiválóan alkalmas arra, hogy a tanulóifjúság közt terjesztessék. A füzetet gyönyörű képek díszítik; Rákóczi-dalokat, ifjúsági beszédet (imádság), Rákóczi életrajzát, költeményeket, stb. tartalmaz. A tanítószág bizonyára gondoskodni fog róla, hogy ez a füzet a gyermekek körében nagyban elterjedjen. A díszes kiállítású füzet ára csak 20 fillér.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A nagyikindai nyomdásztrájk.** A nagyikindai törvényszék magánlaksértésért fejenként 8 napi fogházra ítélte Fehér Jakab, Zaizsin György, Paitisi István, Szivcsev Milán és Vukity Szvetozár nyomdászokat. Folyó évi április 3-án ugyanis nyomdásztrájk volt Nagyikindán, de a Nagyikindaer Zeitung kiadója, Szegyakov Milán a sztrájk ellenére is tudott

magának szedőket szerezni. A nevezett nyomdászok, hogy az újság megjelenését megakadályozzák s hogy magukat a sztrájktrótkön megboszújják, — be akartak hatolni éjjel a nyomdába, hogy a betűket összekeverjék. Fel is törtek egy vasredőnyt, de a továbbiakban egy rendőr megakadályozta őket. A szegedi kir. tábla, mint Szegedről jelentik, tegnap tárgyalta az ügyet s a magánlaksértés kísérlete miatt az elítélt nyomdászok büntetését 14 napi fogházra emelte.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, október 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnöklésével ülést tartott, amelyen folytatta az iparfejlesztésről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Az elnök 10 óra után nyitotta meg az ülést s bejelenti, hogy a főrendiház is egyhangulag elfogadta Rákóczi emlékeztetének megörökítéséről szóló javaslatot, a mely most így nyomban szentesítés alá terjeszthető. (Zajos eljenzés.)

Ezután áttért a Ház az iparfejlesztési törvényjavaslat tárgyalásának folytatására.

A mai vitában Hodzsa Milán nemzetiségi szólaít föl csönek és különböző okokból kifogásolja a javaslatot. Azt mondja, hogy a kormányt támogató pártok tagjai között is vannak sokan, akiknek nem tetszik a javaslat, de nem mernek felszólalni. A javaslat szerinte sok visszaélésre ad alkalmat és sokaknak talán ez tetszik, éppen mint az erdőpanamák.

Az elnök rendreutasítja Hodzsát. Hodzsa Milán hangoztatja, hogy a javaslat a nagytökések javát szolgálja, miután pedig a nemzetiségi képviselők a proletárok érdekeiért küzdenek, a javaslatot nem fogadják el.

Lázár Pál a javaslatot nagy horderejűnek tartja a magyar ipar föllendítésére, de nem hallgathatja el, hogy gondoskodni kell a gründolási mánia megakadályozásáról is. Hiszi különben, hogy a törvény végrehatásánál a kormány bölcs belátással fog intézkedni. A javaslat általában határozatlan javára fog válni iparunknak, amiért is a javaslatot elfogadják.

Musitzky Döme szerb nemzetiségi nem fogadja el a javaslatot, miután az nem a földmivelők érdekeit szolgálja. Már pedig Magyarország háromnegyedrészben földmivelő állam s itt első sorban olyan intézkedésekre van szükség, melyek a földmivelők helyzetét javítják s azok érdekeit mozdítják elő.

Zachariás János tegnapi beszédét magyarázván, föntartja azt a nézetét, hogy a székelyek maradjanak a Székelyföldön.

Most áttértek az interpellációkra. Először Samassa János interpellál, majd pedig Nagy György a székelyföldi arányosításnál történő visszaéléseket teszi szóvá s ezek dolgában interpellálja az igazságügyminisztert.

Polónyi Géza igazságügyminiszter nyomban felel Nagy György interpellációjára s kijelenti, hogy ebben az ügyben legközelebb anketét hív össze, amelyen foglalkozni fognak a bajok orvoslásával.

Nagy György s vele a Ház is tudomásul veszi az igazságügyminiszter választát.

Kmetty Károly az osztályorsjáték, a tőzsde és a lóverseny körüli visszaélések dolgában interpellál.

Ballagi Aladár fővárosi ügyekben interpellálja a belügyminisztert. Az ülés folyik.

A király útja.

Budapest, október 24. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Bécsből jelentik, udvari körökben elterjedt hírek szerint a téli sejour állandóan Schönbrunnban marad, a király november első felében érkezik Budapestre, illetőleg Gödöllőre s itt hosz-

szabb ideig fog tartózkodni. A prágai látogatásra vonatkozólag még nem történtek pozitív megállapodások.

Az új külügyminiszter.

Budapest, október 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Ö felsége ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta Aehrenthal báró szentpétervári nagykövetet s följajánlotta neki a külügyminiszteri tárcát.

A vezérkari főnök Berlinben.

Budapest, okt. 24. (A „Torontál” eredeti táv.) Berlinből sürgönyzik: A tegnap ideérkezett Beck gróf vezérkari főnök tiszteletére Moltke gróf tegnap este lakomát rendezett, amelyen a német hadsereg számos előkelősége vett részt. Vilmos császár ma délben 1 órakor külön kihallgatáson fogadta a vezérkari főnököt, aki az udvari ebéden is résztvett. Ma este a német katonai kabinetiroda főnöke ad lakomát gróf Beck tiszteletére, holnap este pedig a magyar-osztrák katonai attasé Kleppsch őrnagy, aki ez alkalomra a magyar-osztrák követség tagjait is meghívta. Gróf Beck még csütörtökön este Danzigba utazik, ahol nővérét fogja meglátogatni. A vezérkari főnök két napig marad Danzigban, onnan visszatér Berlinbe, majd egy napra Görlitzbe utazik, porosz ezredének megtekintésére.

Politikai affér.

Budapest, október 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagy György képviselő sértőnek találta magára nézve Hodzsa Milánnak mai beszédében az erdőpanamákra vonatkozólag elhangzott megjegyzését s ezért megbizottakat küldött Hodzsához. Hodzsa kimagyarázta megjegyzését, amit Nagy György tudomásul vett s ezzel az affér elintéztét nyert.

Az orosz események.

Budapest, október 24. (A „Torontál” ered. távirata.) Szentpétervári híradás szerint az orosz kormány megindítja a bünygyi eljárás mindazok ellen, akik a kadettpárt legutóbbi kongresszusán hozott határozatait terjesztették.

Budapest, október 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról jelentik, hogy Sztolipin miniszterelnök a „Nowoje Wremja” egyik munkatársa előtt kijelentette, hogy a választásokat február végéig befejezik s a dumát március 5-ére hívják össze. A miniszterelnök nagy fontosságot tulajdonít a parasztok egyenjogusítására kiadott cári rendeletnek és hangsúlyozta, hogy a kormány a pártokon kívül áll és kívül kell állania, mert Oroszországban nincsen parlamentárizmus, legalább a дума nem tekinthető parlamentáris szervnek. A kormány szigoruan ragaszkodik ama reformok keresztülvitelére, melyeket a cári trónusról hirdettek, többre azonban nem vállalkozik.

Határidő-üzlet.

Budapest, október 24. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	14.22	—
Buza (áprilisra 1907.)	14.82	—
Rozs (októberre)	13.42	—
Rozs (áprilisra 1907.)	13.02	—
Zab (októberre)	13.82	—
Zab (áprilisra 1907.)	13.90	—
Tengeri (májusra 1907.)	10.28	—

Nyilttér.*)

Mindenütt kapható

Szaga Kalodont

nélkülözhetetlen fogtisztító-szer,
a fogakat tisztán, fehéren és épségben tartja.

(353-42.30)

*) Az a rovat alatti közzététel nem vállal felelősséget a szerző.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szerda, október hó 24-én:

Beregi Oszkár, a budapesti Nemzeti Színház művésznének első vendégfelléptével:

Hamlet, a dán királyfi.

Szomorujáték.

Személyek:

Claudius, Dánia királya	Ernyei János
Hamlet, az előbbi király fia	Beregi Oszkár
Horatio, Hamlet barátja	Remete Géza
Polonius, főkamrás	Kabos Gyula
Laertes, fia	Sik Rezső
Hamlet atyja szelleme	Virányi Sándor
1-ső sirásó	Szalóki Dezső
2-ik sirásó	Dereghy István
Gertrud, dán királyné, Hamlet anyja	Mo'nár Vilma
Ophelia, Polonius leánya	S. Kúrti Margit
Szinész	Polgár Károly
Szinésznő	Papp Ilonka

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, esütörtök, október hó 25-én:

Beregi Oszkár bucsufelléptével:

A kísértetek.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1906. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Páncsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest-Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.
 Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
 Budapest-Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Mósosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.
 Páncsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.
 Bégaszentgyörgyről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 óra.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Páncsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged-Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
 Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
 Nagyikinda-Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versecz, Antalfalva-Páncsova és Alibunarra: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
 Mósosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.
 Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányú vonal) délután 12 óra 20 perc.

Gépez

kerestetik Torontál-Szécsány község tulajdonát képező gőzmalomhoz.

Kérvények 1906. évi október hó 30-áig a községi előljáráshoz benyújtandók.

Fizetése havi 80 korona készpénz és szabad lakás.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Torontál-Szécsány, 1906. évi október hó 20-án.

(974-2.2)

Községi előljáráshoz.

Szöllőkarók,
 épületfa, nádléc, lécs, deszka,
 zsinóly, ácsolt és gömbölyű
 tölgyfa-oszlop, tölgygerenda,
 asztalos-, bognár- és szer-
 számfá, tűzifa.

Aprított puhafa
 tűzalágyujtáshoz kötegenként.
Kő-, pir-, fa- és kovács-szén.

Kapható
Kurländer Imrénél
 Nagybecskerek. (971-59.2)

Fatételek: Aradáci-ut 263/1. Gizella-
 part „Kurländer-udvar”. Korona-utca
 542-543. Telefon 89.

Iroda:
 Korona-utca 585/11.
 Telefon 35. sz.

Nyomdász-tanuló
 jó családból
 azonnal felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.
 (853-x.30)

Nagybecskerek rend. tan. város polgármesterétől.

17574. kig. szám. 1906.

976-11

Hirdetmény.

Ezennel közhirrét tétetik, hogy Nagybecskerek rend. tan. város képviselőtestületének folyó évi szeptember hó 24-én 125/15775. 1906. sz. alatt a fogadó, vendéglő, kávéház és kávéház iparokról szóló szabályrendelet módosítása tárgyában hozott határozata és módosított szabályrendelet a mai naptól számított 30 napon át a városi kiadói hivatalban közszemlére kitétetett és hogy a most hivatkozott határozat, illetőleg szabályrendelet ellen némi intézendő felelkezés a most említett határidőn belül ide benyújtandó.

Nagybecskerek, 1906. évi október hó 20. napján.

Dr. Perisics Zoltán,
polgármester.

RÁMPÁS

Vörös literje 30 krajcár

Fehér literje 32 krajcár

Dr. Brájjer Lajos
szőllejéből.

Kapható Zápolya-utca 1. sz.

960-x.8

Két
butorozott szoba
 kiadó
 Deák Ferenc-utca 7. sz. a.

(715-x.73)

Valódi finom méz

5 kg.-os

bádog dobozokban 8 kor.-ért

kapható a Korona-
szálloda melletti
üzletben (Trafik)

Pollák Adolfnál.

966-8.3

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

(43-1048)

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.